

KURZEMNIEKU POLKA

Choreografija: Iveta Astone

Mūzika: Ādolfs Ozoliņš

Deja 6 pāriem.

Deja choreografēta 1991. gadā Indianapolē (ASV) – Indianapolē tautas deju kopai *Jautrais pāris* un pārstrādāta pašreizējā variantā 1995. gadā. Deja godalgota 1996. gada Dziesmu svētkos Toronto (Kanadā).

Dejas pamatā polkas solis, galops un krustiskais roku satvēriens aiz muguras, kas sastopams etnografiskajā *Kurzemes mugurdancī*. Dejai 4 daļas; katrā daļā redzama zvaigznes zīme dažādos variantos (puišu/meitu, 3 pāru, 2 pāru, 6 pāru zvaigznes). Kurzemes rakstos zvaigznes zīme bijusi sevišķi iemīļota. Arī citi raksti tiek veidoti dejā: Jumja zīme, zalktis un skujiņa.

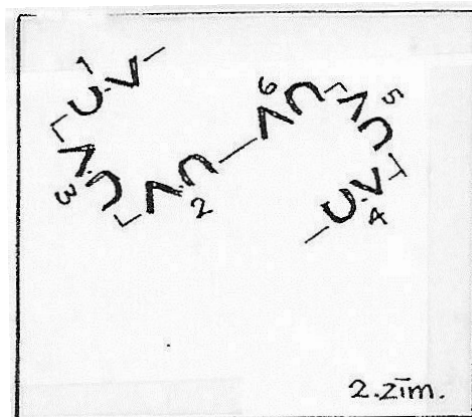
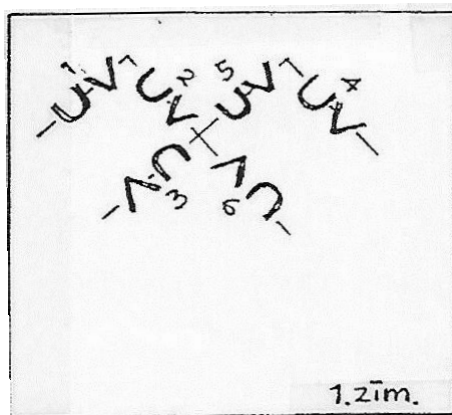
Sākuma stāvoklis

Dejotāji sadodas krustiskajā roku satvērienā aiz muguras un nostājas Jumja zīmes veidojumā kā rādīts 1. zīm.

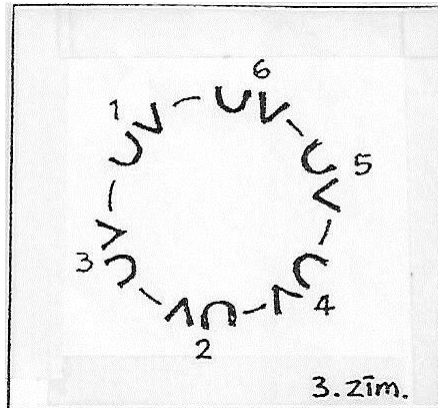
Pirmā daļa

1) **Kurzemes mugurdancis rakstos un virpulis** (I / 1.-8.t. x 2)

- 1.t.: Katrs dejotājs izliek ārējo kāju sāniski uz priekšu uz papēža un tad atpakaļ vietā.
- 2.t.: Ar 3 tecīgus soļiem dejotāji apgriežas pusapli apkārt, griežot savam pārim muguru un neatlaižot sadotās rokas.
- 3.-4.t.: Dejotāji atkārto 1.-2.t. darbību, nonākot ar skatu kā no sākuma.
- 5.-8.t.: Ar 4 polkas soļiem dejotāji griežas minētajā satvērienā DCV 2x apkārt (meita dejo uz priekšu griezienā), reizē virzoties, lai izveidotu zalkti, kā rādīts 2. zīm.

- 9.-16.t.: Dejojāji atkārtoti 1.-8.t. darbību, tikai šoreiz dejojāji griež virpuli PDCV (puisis dejo uz priekšu griezienā). Virpulī virzās tā, lai izveidotu apli, kā rādīts 3. zīm.

2) **Vilkšana aplī un zvaigznīte** (II / 1.-16.t. x 2)

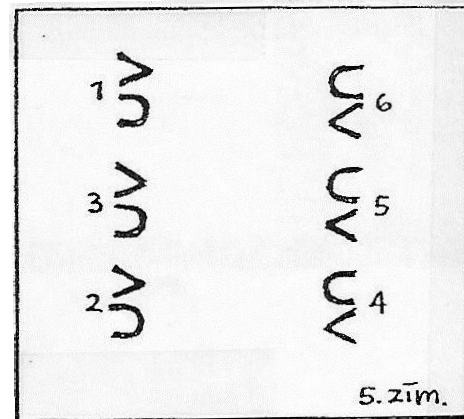
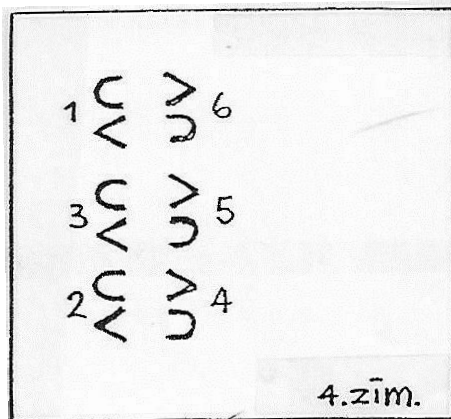
- 1.-2.t.: Meita atlaiž kreiso roku, iegriežas ar muguru DCV un polkas solī velk savu puisi DCV pa apli. Dejojājiem brīvās rokas sānos.
- 3.-4.t.: Puišis izgriež savu meitu pusapli apkārt zem paceltām sadotām rokām (meita griežas pa kreisi) polkas solī un iedejo viņai blakus ar skatu DCV pa apli. 4.t. sākumā dejojāji sadod arī kreisās rokas sev priekšā.
- 5.-6.t.: Ar 3 galopa soļiem un piesitienu dejojāji virzas uz apļa centru.
- 7.-8.t.: Dejojāji atlaiž sadotās rokas. Puiši ar 4 gājiena soļiem virzas mazā aplī centrā DCV, rokas gar sāniem. Meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas 2 reizes apkārt pa labi, pamazām virzoties uz āru, rokas sānos.
- 9.-12.t.: Puiši sadod kreisās rokas vidū zvaigznītē un ar 4 polkas soļiem dejo apkārt, brīvās rokas paceltas sānis. Meitas dejo atmuguriski polkas solī uz āru, uz katru soli pagriežoties pa labi, pa kreisi, pa labi, pa kreisi.
- 13.-14.t.: Puiši ieliek rokas sānos un ar 3 galopa soļiem un piesitienu aizdejo atpakaļ pie savām meitām, sadejojot ar mugurām kopā. Meitas dejo polkas solī uz vietas, pagriežoties pa labi, tad pa kreisi.
- 15.-16.t.: Pāri izmainās vietām polkas solī, meitai dejojot gar apļa iekšpusi, un nonāk ar sejām viens pret otru.
- 17.-18.t.: Puišis un meita sadod kreisās rokas, un puisis velk meitu PDCV polkas solī; brīvās rokas dejojājiem sānos.
- 19.-20.t.: Meita izgriež savu puisi pusapli apkārt zem paceltām sadotām rokām (puisis griežas pa labi) polkas solī un iedejo viņam blakus ar skatu PDCV pa apli. 20.t. beigās dejojāji sadod arī labās rokas sev priekšā.
- 21.-22.t.: Ar 3 galopa soļiem un piesitienu dejojāji virzas uz apļa centru.
- 23.-24.t.: Dejojāji atlaiž sadotās rokas. Meitas ar 4 gājiena soļiem virzas mazā aplī centrā PDCV, rokas gar sāniem. Puiši ieliek rokas sānos un ar 4 gājiena soļiem apgriežas 2 reizes apkārt pa kreisi, pamazām virzoties uz āru.

- 25.-28.t.: Meitas sadod labās rokas vidū zvaigznītē un ar 4 polkas soļiem dejo apkārt, brīvās rokas paceltas sānis. Puiši dejo atmuguriski uz āru polkas solī, uz katru soli pagriežoties vispirms pa kreisi, tad pa labi, pa kreisi, pa labi. Puišiem brīvās rokas sānos.
- 29.-30.t.: Meitas ieliek rokas sānos un ar 3 galopa soļiem un piesitienu aizdejo atpakaļ pie saviem puišiem, sadejojot ar mugurām kopā. Puiši dejo polkas solī uz vietas, pagriežoties pa kreisi, tad pa labi.
- 31.-32.t.: Pāri izmainās vietām polkas solī, puisim dejojot gar apļa iekšpusi, un nonāk ar sejām viens pret otru.

Otra daļa

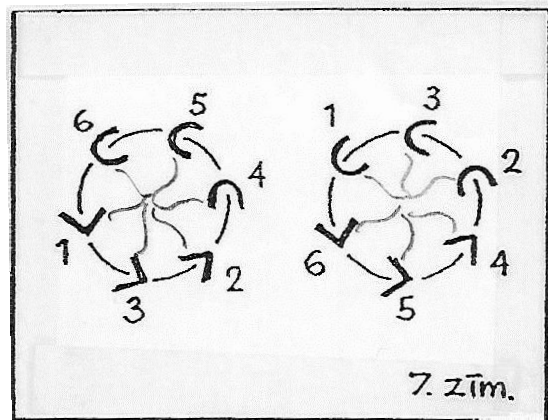
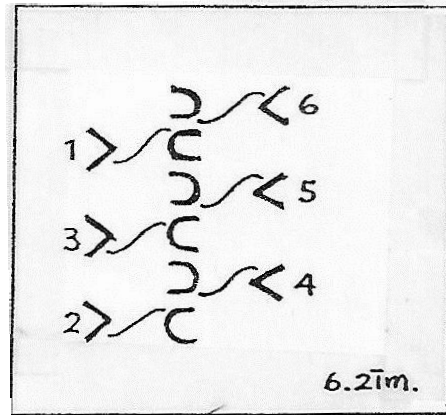
1) **Kurzemes mugurdancis aplī un kolonnās** (I / 1.-8.t. x 2)

- 1.-8.t.: Dejojotāji atkārto pirmās daļas 1.-8.t. aprakstīto darbību sākot ar skatu pret apļa centru (3. zīm.). Ar 4 polkas soļiem virpulī dejojotāji izveido 2 kolonnas kā rādīts 4. zīm.
- 9.-16.t.: Dejojotāji atkārto pirmās daļas 9.-16.t. aprakstīto darbību un virpulī virzas tā, lai nonāktu kā rādīts 5. zīm.

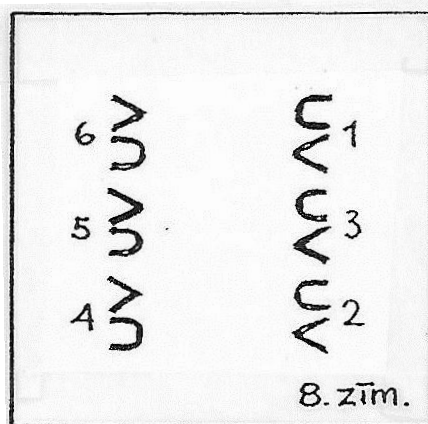

2) **Vilkšana līnijās un zvaigznītes** (II / 1.-16.t. x 2)

- 1.-2.t.: Meita atlaiž kreiso roku un iegriežoties ar seju pret puisī velk viņu ar labo roku uz centru polkas solī. Puisis seko ar 2 polkas soļiem. Visiem brīvās rokas sānos.
- 3.-4.t.: Nonākot centrā meita pagriežas ½ aplī pa kreisi, sniedzot pretējam puisim kreiso roku, atlaiž labo roku, un tad ar 2 polkas soļiem aizdejo ar pretējo puisī uz viņa vietu. (6. zīm.)
- 5.-6.t.: Pāri paceļ sadotās kreisās rokas un polkas solī apgriežas vietās vienu reizi apkārt DCV, brīvās rokas sānos.
- 7.-8.t.: Pāri turpina griezties, bet virzas kopā tā, lai 8.t. beigās izveidotu trīs pāru zvaigznīti, kā rādīts 7. zīm.

- 9.-12.t.: Dejojāji griež zvaigznītes DCV ar 4 polkas soļiem, brīvās rokas paceltas sānis.
- 13.-16.t.: Pāri ieliek brīvās rokas atkal sānos; kreisās rokas vēl tur sadotas un paceltas. Pāri ar 4 polkas soļiem izgriežas ārā no zvaigznītes un aizdejo atpakaļ uz savām vietām. Puiši paliek ar muguru pret centru.
- 17.-32.t.: Dejojāji atkārtō 1.-16.t. aprakstīto darbību, tikai šoreiz puiši ved meitas uz centru ar kreiso roku; puiši centrā pagriežas $\frac{1}{2}$ apli pa labi un sniedz pretējai meitai labo roku. Pāri paceļ sadotās labās rokas un izveido zvaigznīti, griežot to PDCV. 32.t. beigās paliek kā rādīts 8. zīm. un sadodas krustiskajā roku satvērienā (rokas aiz muguras).

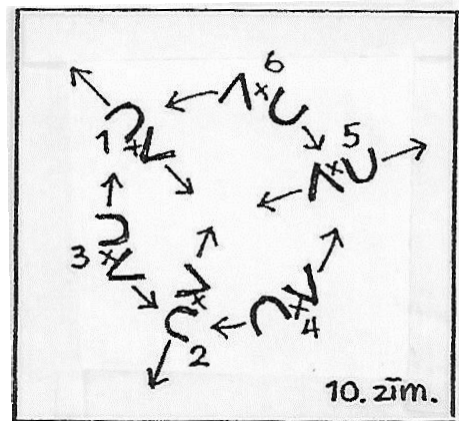
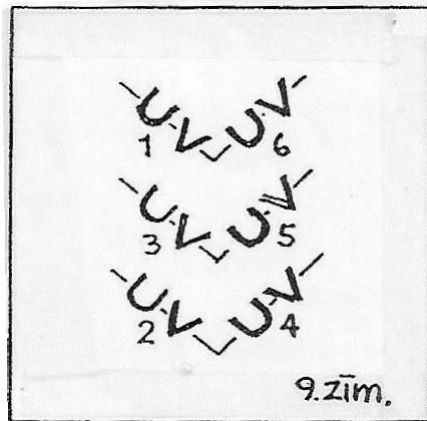

Trešā daļa1) **Kurzemes mugurdancis kolonnās un skujiņā** (I / 1.-8.t. x 2)

- 1.-8.t.: Dejojāji atkārtoti pirmās daļas 1.-8.t. aprakstīto darbību, tikai virpulī virzas tā, lai izveidotu skujiņu. (9. zīm.)
- 9.-16.t.: Dejojāji atkārtoti pirmās daļas 9.-16.t. aprakstīto darbību un virpulī virzas tā, lai nonāktu aplī (kā 3. zīm.).

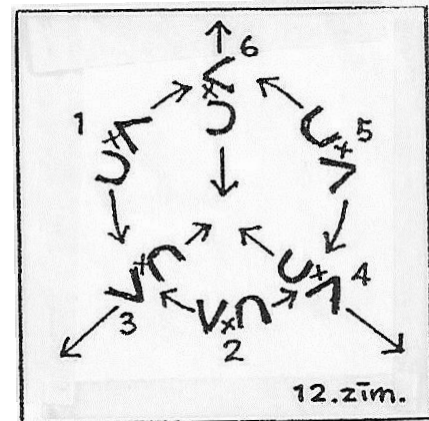
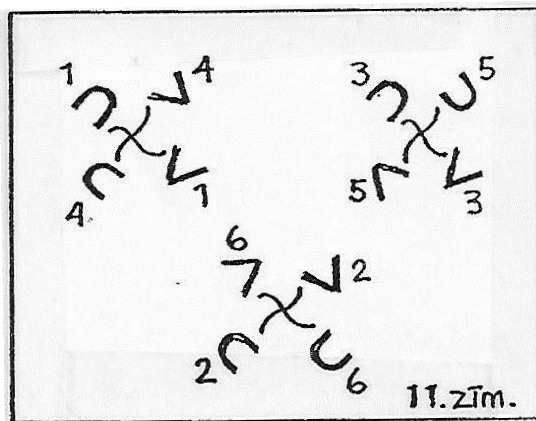
2) **Elkoņos griešanās un zvaigznītes** (II / 1.-16.t. x 2)

- 1.-4.t.: Pārinieki sadodas labajos elkoņos un ar 4 polkas soļiem griežas 2 reizes apkārt uz vietas, 4.t. beigās nonākot kā rādīrs 10. zīm. Brīvās rokas visiem sānos.

- 5.-6.t.: 1., 2., 5. puisis dejo 3 galopa soļus un piesitienu uz centru, sākot ar kreiso kāju.
 1., 2., 5. meita dejo 3 galopa soļus un piesitienu no apļa uz āru.
 3., 4., 6. puisis dejo 3 galopa soļus DCV sākot ar kreiso kāju, un 6.t. beigās izdara strauju ½ apgriezīgu DCV (pa kreisi).
 3., 4., 6. meita dejo 3 galopa soļus PDCV sākot ar kreiso kāju, un 6.t. beigās izdara strauju ½ apgriezīgu DCV (pa kreisi).

- 7.-8.t.: 1., 2., 5. puisis un 1., 2., 5. meita dejo 3 galopa soļus un piesitienu atpakaļ uz savām vietām. 8.t. beigās sadod un paceļ labās rokas zvaigznītē.
3., 4., 6. puisis un 3., 4., 6. meita turpina dejojot 3 galopa soļus un piesitienu iesāktajā virzienā (sākot ar labo kāju), satiek savu pārinieku pretējā pusē un izveido zvaigznīti ar tur stāvošo pāri. (11. zīm.)
- 9.-12.t.: Dejojotāji ar 4 polkas soļiem griež zvaigznītes 1 reizi apkārt. Visiem brīvās rokas paceltas sānis.
- 13.-16.t.: Dejojotāji ieliek rokas sānos un atkārto 5.-8.t. darbību, tikai šoreiz 3., 4., 6. puisis un meita atgriežas savās sākuma vietās: puisi virzas PDCV, meitas DCV un pēc 3 galopa soļiem un piesitienu katrs strauji apgriežas ½ apli apkārt pa kreisi, un tad turpina līdz savām vietām.
- 17.-20.t.: Pārinieki griežas kreisajos elkoņos ar 4 polkas soļiem, nonākot kā rādīts 12. zīm.

- 21.-22.t.: 3., 4., 6. meita dejo 3 galopa soļus un piesitienu uz centru, sākot ar labo kāju.
3., 4., 6. puisis izpilda to pašu no apļa uz āru.
1., 2., 5. meita dejo 3 galopa soļus DCV, sākot ar labo kāju, un 22.t. beigās izdara strauju ½ apgriezienu pa labi.
1., 2., 5. puisis dejo 3 galopa soļus PDCV, sākot ar labo kāju, un 22.t. beigās izdara strauju ½ apgriezienu pa labi.
- 23.-24.t.: 3., 4., 6. puisis un meita dejo 3 galopa soļus un piesitienu atpakaļ uz savām vietām un 24.t. beigās sadod un paceļ kreisās rokas zvaigznītē.
1., 2., 5. puisis un meita turpina dejojot iesāktajos virzienos, satiek savu pāri pretējā pusē un izveido zvaigznīti ar tur stāvošo pāri.
- 25.-28.t.: Dejojotāji griež zvaigznīti ar 4 polkas soļiem. Brīvās rokas visiem paceltas sānis.
- 29.-32.t.: Dejojotāji atkārto 13.-16.t. darbību attiecīgajos virzienos un atgriežas savās vietās.

Ceturtdaļa1) **Kurzemes mugurdancis lielā un mazā aplī** (I / 1.-8.t. x 2)

- 1.-8.t.: Dejojāji izpilda pirmās daļas 1.-8.t. darbību, vispirms lielā aplī ar skatu pret centru un tad dejo virpuli virzoties uz centru, nostājoties ar skatu no apļa uz āru.
- 9.-16.t.: Dejojāji atkārto 1.-8.t. darbību, un virpulī virzas atpakaļ uz āru uz savām vietām.

2) **Vilkšana aplī un lielā zvaigzne** (II / 1.-16.t. x 2)

- 1.-6.t.: Dejojāji atkārto pirmās daļas otrā gājiena 1.-6.t. darbību.
- 7.-8.t.: Pāri sadod iekšējās rokas, nolaiž tās un brīvās rokas gar sāniem, un ar 4 gājiena soļiem virzas aplī centrā DCV.
- 9.-12.t.: Dejojāji atkārto pirmās daļas otra gājiena 9.-12.t. darbību, tikai šoreiz meita dejo līdzī savam puisim, iekšējās rokas sadotas, brīvās rokas paceltas sānis.
- 13.-14.t.: Pāri sadodas krustiskajā roku satvērienā un ar 3 galopa soļiem un piesitienu izdejo no apļa uz āru.
- 15.-16.t.: Meita minētajā satvērienā apgriež puisi $\frac{3}{4}$ aplī sev apkārt ar 2 polkas soļiem.
- 17.-22.t.: Dejojāji atkārto pirmās daļas otra gājiena 17.-22.t. darbību.
- 23.-24.t.: Pāri sadod iekšējās rokas, nolaiž tās gar sāniem, un ar 4 gājiena soļiem virzas aplī PDCV.
- 25.-28.t.: Dejojāji atkārto pirmās daļas otra gājiena 25.-28.t. darbību, tikai šoreiz puisis dejo līdzī savai meitai, iekšējās rokas sadotas, brīvās rokas paceltas sānis.
- 29.-30.t.: Pāri sadodas krustiskajā roku satvērienā un ar 3 galopa soļiem un piesitienu izdejo no apļa uz āru.
- 31.-32.t.: Paliekot satvērienā puisis apgriež meitu sev apkārt DCV ar 2 polkas soļiem tā, lai 32.t. beigās dejojāji nobeidz ar skatu pret skatītājiem.